

Petiční výbor Poslanecké sněmovny projednal výroční zprávu ombudsmana za rok 2023

10.5.2024 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Díky zvýšení počtu individuálních stížností v konkrétní oblasti dokáže veřejný ochránce práv odhalit, s jakými problémy se lidé potýkají.

„Zatímco v roce 2013 bylo v působnosti 57 % příchozích podnětů, vloni už to bylo téměř 73 % ze všech případů, kdy lidé žádali o pomoc. Tradičně nejvíc případů, bezmála 1.500, se i vloni týkalo sociálního zabezpečení,“ uvedl ombudsman Stanislav Křeček.

Doplnil, že v uplynulém roce dostal 165 podnětů týkajících se starobních důchodů. Oproti 89 podnětům v roce 2022 jde o razantní nárůst způsobený pravděpodobně kombinací více příčin: kromě toho, že stát začal nově vyplácet takzvané výchovné, došlo také k zásadním změnám v předčasných důchodech. Česká správa sociálního zabezpečení se tak potýkala s množstvím žádostí o předčasné starobní důchody. Kvůli změnám v předčasných důchodech se ombudsman obrátil osobním dopisem i na prezidenta republiky.

V roce 2023 se tak stalo například i v případech protiprávně sterilizovaných žen. Ty si ombudsmanovi stěžovaly na pomalé a nevstřícné vyřizování svých žádostí o odškodnění. Nyní běží poslední rok, kdy mohou ženy o odškodnění požádat.

„Jsem rád, že petiční výbor naši zprávu o činnosti přijal kladně a ocenil například i naši pomoc příchozím z Ukrajiny nebo výzkum mapující proměnu velkých ústavů spojenou s rozvojem potřebných sociálních služeb,“ zhodnotil Stanislav Křeček.

Právě oblasti práv lidí s postižením se ve svém vystoupení podrobněji věnoval zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm. Za zásadní téma považuje přístupnost budov i služeb. Uvedl také, že v rámci prevence špatného zacházení s lidmi omezenými na svobodě navštívili v loňském roce pracovníci Kanceláře ombudsmana celkem 31 míst, od zařízení sociálních služeb, přes zařízení pro děti až po policejní cely nebo zařízení poskytující lůžkovou psychiatrickou péči. Upozornil, že v Kanceláři ombudsmana tuto agendu vykonává osm právníků, zatímco například v sousedním Rakousku má oblast dohledu nad právy lidí omezených na svobodě na starosti celá padesátka odborníků.

„Uvědomujeme si, že naše práce v těchto oblastech nikdy nekončí. Podobné je to u řady dalších ombudsmanských témat. Zasazujeme se například o to, aby úřady s lidmi v rámci dobré správy komunikovaly srozumitelně. Může to na první pohled vypadat jako samozřejmý požadavek. Stále se ale v úředních dopisech či rozhodnutích mimo jiné setkáváme místo lidského shrnutí základních pravidel s dlouhými okopírovanými pasážemi právních předpisů. Přitom těm běžný čtenář porozumí jen těžko,“ uvedl s odkazem na ombudsmanskou příručku srozumitelného psaní úředních textů zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Petiční výbor doporučil Poslanecké sněmovně výroční zprávu ombudsmana k projednání. Veřejný ochránce práv představí svou činnost za rok 2023 také senátorům. Plánuje vystoupit jak ve výborech, tak přímo na plénu Senátu.

https://www.ochrance.cz/aktualne/peticni_vybor_poslanecke_snemovny_projednal_vyrocní_zpravu_o_ombudsmana_za_rok_2023